

OŠ Marije Vere
Ljubljanska 16 a
Kamnik

Ustavljanje voznikov na prehodu za pešce brez semaforja v bližini
OŠ Marije Vere

Raziskovalna naloga iz področja **PROMETA**

Avtorici:

Živa Kuhar in Marija Petrova

9. a razred

Mentorica:

mag. Polona Mežnar

Kamnik

Šolsko leto 2019/2020

Kazalo vsebine

POVZETEK	4
UVOD	5
Hipoteze	5
TEORETIČNI DEL	6
Nekaj pravil iz Zakona o pravilih cestnega prometa	6
EKSPERIMENTALNI DEL	7
Opis eksperimenta	7
Prečkanje ceste brez uporabe table z napisom »Ustavi, prosim!«	9
Prečkanje ceste z uporabo table z napisom »Ustavi, prosim!«	9
RAZPRAVA IN UGOTOVITVE	11
Preverjanje hipotez.....	12
VIRI.....	13

ZAHVALA

Zahvaljujeva se najini mentorici Poloni Mežnar za podporo in pomoč. Zahvaljujeva se tudi najini razredničarki Mateji Slevce za dodatno pomoč ob iskanju nekaterih virov in podatkov.

POVZETEK

Z raziskovalno nalogo sva hoteli ugotoviti, kako pogosto vozniki ustavljajo pešcem, ki želijo prečkati cesto in zato stojijo na pločniku ob prehodu za pešce brez semaforja. Zanimalo naju je, ali upoštevajo prometna pravila in ali hitreje ustavijo, če je ob prehodu za pešce skupina ljudi ali pa je en sam. Želeli sva videti voznikovo reakcijo v primeru, da pešec v roki drži tablo, na kateri piše »Ustavi, prosim!«.

To sva dosegli tako, da sva ob določenih dnevih in uri hodili na prehod za pešce v bližini najine osnovne šole in večkrat prečkali ta prehod. Medtem, ko ga je ena od naju prečkala, si je druga zapisovala število avtomobilov, ki so ustavili in tistih, ki niso ter druge podatke. Večkrat sva prehod prečkali tudi obe skupaj, brez table z napisom in z njo. Potem sva vse podatke zbrali v tabeli in se pogovorili.

Ugotovili sva, da vozila ustavijo bolj pogosto ob večjem številu pešcev ob prehodu za pešce kot pa če stoji en sam. Prav tako ustavijo hitreje, če se pešec bolj približa cesti, ker je tako tudi bolj opazen. Zelo naju je presenetila reakcija voznikov, ko sva uporabili tablo z napisom »Ustavi, prosim«. V tem primeru so naju vozniki pogosto le čudno pogledali in le redki so ustavili.

Ključne besede: prehod za pešce brez semaforja, ustavljanje voznikov

UVOD

To temo sva izbrali zato, ker naju je pogosto presenečalo, da vozniki na prehodih za pešce brez semaforja ne ustavljajo čakajočim pešcem, čeprav bi morali. Zato sva želeli bolj natančno proučiti, od česa je odvisno ustavljanje voznikov. Na prehodu brez semaforja v bližini osnovne šole Marije Vere sva načrtno želeli ugotoviti, kdaj bodo vozniki večkrat ustavili in kakšne bodo njihove reakcije, če pešec stoji s tablo z napisom »Ustavi, prosim!«.

Postavili sva tudi hipoteze in na koncu ugotovili katera hipoteza drži, katera pa ne.

Hipoteze:

1. Pešču s tablo z napisom »Ustavi, prosim!« bodo vozniki ustavljali bolj pogosto.
2. Zjutraj bodo vozniki manj ustavljali.
3. Če pešec stoji bližje cesti, ga bo voznik hitreje opazil in hitreje ustavil.
4. Vozniki bodo enako pogosto ustavljali enemu pešču in skupini pešcev, ki čakajo ob prehodu za pešce brez semaforja.

TEORETIČNI DEL

Pred izvajanjem eksperimenta sva poiskali zakone o prometu, da bi spoznali pravila, ki narekujejo voznikom avtomobilov, kako se morajo obnašati v prometu v skladu z zakoni. Kasneje sva lahko realno obnašanje voznikov na cesti primerjali z veljavnimi zakonskimi predpisi. Potem sva razmišljali in se tudi pogovorili o tem, kdo od voznikov je naredil na cesti kakšen prekršek, ki ni v skladu z zakoni.

Nekaj pravil iz Zakona o pravilih cestnega prometa¹

1. Pešec ne sme hoditi po vozišču, se dalj časa zadrževati na njem ali pa nepremišljeno stopiti nanj.
2. Pešec mora prečkati vozišče na prehodu za pešce.
3. Pešec mora prečkati vozišče v najkrajšem času in se ne sme se na njem namerno ustavljati, preden stopi na vozišče se mora prepričati, če to lahko varno stori.
4. Na prehodu za pešce, na katerem promet ni urejen s prometnimi znaki, morajo vozniki in drugi udeleženci prometa pešcem omogočiti varno prečkanje prehoda.

¹ <https://zakonodaja.com/zakon/zprcp/83-clen-udelezba-pescev-v-cestnem-prometu>. 10. 10. 2019

EKSPERIMENTALNI DEL

Opis eksperimenta:

Eksperiment sva razdelili na dva dela in sicer prečkanje prehoda za pešce brez semaforja s tablo z napisom »Ustavi, prosim!« in brez nje.

Na zemljevidu sva pregledali varne in nevarne odseke poti v šolo in določili prehod za pešce, ki sva ga nato uporabili v eksperimentu. Na zemljevidu varnih in nevarnih poti v šolo so z rdečo barvo označeni nevarni odseki, z zeleno pa varni.

Slika 1: Zemljevid varnih poti v šolo²

Izbrali sva prehod za pešce brez semaforja, za katerega meniva, da ga učenci naše šole zelo pogosto uporabljajo. Meritve sva izvajali v jutranjih urah, ko učenci hodimo v šolo in v zgodnjih popoldanskih urah, ko večina učencev odhaja iz šole domov.

² <http://www.os-marijevere.si/prikazi.aspx?ShowID=3697>. 10. 10. 2019

Slika 2: Izbrani prehod za pešce brez semaforja (Živa Kuhar)

Prečkanje ceste brez uporabe table z napisom »Ustavi, prosim!«

Pri prečkanju ceste brez uporabe table z napisom »Ustavi, prosim!« sva cesto prečkali na tri načine:

- Pri prvem načinu se je ena od naju postavila blizu ceste in čakala, da vozilo pripelje mimo ter voznik ustavi, druga pa je čakala na drugi strani ceste ter zapisovala opažanja.
- Pri drugem načinu je ena od naju stala na pločniku tako, da je bila bolj oddaljena od ceste in čakala na vozilo, druga pa je čakala na drugi strani prehoda ter zapisovala opažanja.
- Pri tretjem načinu pa sva v skupini ljudi (4) prečkali cesti, med hojo pa sva si zapisovali opažanja.

Prečkanje ceste z uporabo table z napisom »Ustavi, prosim!«

Slika 3: Tabla z napisom »Ustavi, prosim!« (Živa Kuhar)

Pri prečkanju ceste z uporabo table z napisom »Ustavi, prosim!« sva cesto prečkali na dva načina.

- Pri prvem načinu se je ena od naju postavila na pločnik pred prehod s tablo v roki in čakala na vozila, druga pa je zapisovala opažanja.
- Pri drugem načinu pa sva v skupini ljudi (4) prečkali cesto skupaj s tablo, med hojo pa sva si zapisovali podatke.

Opažanja sva zapisovali na list papirja, kasneje pa sva podatke vnesli v računalnik in jih razvrstili v bolj pregledni razpredelnici.

0

Skupina: 44-25-45-40
s tablo

	št. oseb	št. oseb	št. oseb	št. oseb	št. oseb
	1	1	4		
	1	1	1		
a	1	1	1		
b	1	1	1		
c	0	1	0		
d	1	2	2		
e	X	X	X		
a	12	6	5		
b	1	1	2		
c	0	0	1		
d	2	2	2		
e	✓	X	X		
a	6	5	8		
b	0	0	5		
c	0	2	2		
d	✓	X	X		
e					
a	18	5	6		
b	1	1	2		
c	0	1	2		
d	2	X	X		
e					
a	8	22	10		
b	1	1	1		
c	0	0	0		
d	2	2	2		
e	✓	✓	X		
a	12	6	5		
b	1	1	1		
c	0	0	1		
d	2	2	X		
e	✓	X	X		
a	2	2	3		
b	1	0	2		
c	0	0	1		
d	2	2	2		
e	X	X	✓		

voznik vozila ni ustavil
voznik vozila je ustavil
vozila posebejnih ustavljanih
smerni iz katerih so prihajala vozila
strpnost voznikov

a
b
c
d
e

Slika 4: Prečkanje ceste z uporabo table - zapis podatkov

Skupina: 44-100-44-25
brez table

	št. oseb	št. oseb	št. oseb	št. oseb	št. oseb
	1	1	4		
	1	1	1		
a	1	1	1		
b	1	1	1		
c	1	1	6		
d	2	2	5		
e	X	X	X		
a	1	14	3		
b	1	2	2		
c	1	1	1		
d	2	2	2		
e	X	X	X		
a	7	21	3		
b	2	1	2		
c	1	1	3		
d	2	2	2		
e	X	X	X		
a	2	20	3		
b	1	2	2		
c	1	4	1		
d	2	2	2		
e	X	✓	X		
a	4	11	5		
b	2	2	1		
c	1	5	2		
d	2	2	2		
e	✓	X	X		
a	5	7	3		
b	2	2	2		
c	0	1	2		
d	2	2	2		
e	X	X	✓		
a	8	15	3		
b	2	2	1		
c	1	6	1		
d	2	2	1		
e	X	X	X		

voznik vozila ni ustavil
voznik vozila je ustavil
vozila posebejnih ustavljanih
smerni iz katerih so prihajala vozila
strpnost voznikov

a
b
c
d
e

Slika 5: Prečkanje ceste brez uporabe table - zapis podatkov

RAZPRAVA IN UGOTOVITVE

Ko sva končali z eksperimentalnim delom, sva se pogovorili in zapisovali ugotovitve. Nekatere najine hipoteze so držale, nekatere pa ne. Prva hipoteza, da bodo vozniki pešcu s tablo z napisom »Ustavite, prosim« ustavljali bolj pogosto, ni držala, saj so se vozniki napisa na tabli kar malo prestrašili. Predvidevali sva tudi, da bodo vozniki pešcem zjutraj manj ustavljali, kar se je izkazalo, da drži. Tretja hipoteza, da bodo vozniki hitreje ustavili v primeru, ko pešec stoji bližje cesti, tudi drži, saj je pešec tako res bolj opazen. In na koncu še najino zadnje predvidevanje, da bodo vozniki enako pogosto ustavljali enemu pešcu in skupini pešcev, ki čakajo ob prehodu za pešce brez semaforja, kar se je izkazalo neresnično. To naju je zelo presenetilo.

Na splošno sva bili presenečeni nad najinimi ugotovitvami, saj sva pričakovali čisto nekaj drugega. Največje presenečenje je bilo, ko sva ugotovili, da prva hipoteza ne drži, saj sva mislili, da bo tabla z napisom »Ustavi, prosim!« povzročila, da bodo vozniki hitreje ustavljali. Bilo je ravno obratno, vozniki so se table prestrašili in so zato peljali mimo, nama skozi okno žugali s prstom, nekajkrat pa so nama celo ustavili in naju vprašali, če kaj potrebujeva, kar se nama je zdelo zelo smešno. Tudi ugotovitev, da vozniki niso pogosteje ustavljali skupini pešcev, se nama je zdela zelo zanimiva. Mislili sva, da bodo vozniki večji skupini pešcev bolj pogosto ustavljali, ker so bolj opazni. A temu očitno ni tako.

Zelo zanimivo je bilo, da so vozniki ob pogledu na to, da si nekaj zapisujeva, najprej pomislili na to, da sva prostovoljki, ki delata za statistični urad ali pa da meriva hitrost vozil. Kar nekaj jih je ustavilo in spraševali so naju, kako hitro so vozili in kaj točno si zapisujeva.

Velik izziv nama je bil najin eksperiment na cesti, zato sva se na začetku pogosto zmedli in sva morali z opazovanjem začeti znova. Ko sva se privadili, pa sva brez težav sledili prometu in označevali in si zapisovali najina opažanja.

Preverjanje hipotez:

1. Pešču s tablo z napisom »Ustavite, prosim« bodo vozniki ustavljali bolj pogosto.

Prva hipoteza ne drži, saj so vozniki ob pogledu na tablo ustavljala manj pogosto.

2. Zjutraj bodo vozniki manj ustavljali.

Druga hipoteza drži, saj zjutraj vozniki manj ustavljajo.

3. Če pešec stoji bližje cesti, ga bo voznik hitreje opazil in hitreje ustavil.

Tretja hipoteza drži, vozniki hitreje ustavijo, če se pešec cesti bolj približa in je tako bolj opazen.

4. Vozniki bodo enako pogosto ustavljali enemu pešču in skupini pešcev, ki čakajo ob prehodu za pešce brez semaforja.

Četrta hipoteza ne drži, saj vozniki skupini pešcev ustavljajo kar pogosto.

VIRI:

<https://zakonodaja.com/zakon/zprcp/83-clen-udelezba-pescev-v-cestnem-prometu>. 10. 10. 2019

<https://zakonodaja.com/zakon/zprcp/41-clen-voznja-z-vozilom-na-prehodu-za-pesce>. 10. 10. 2019

<http://www.os-marijevere.si/prikazi.aspx?ShowID=3697>. 10. 10. 2019